

XX LAT ZIMOWEJ SZKOŁY NAUKOWEJ „POSTĘP NAUKOWO-TECHNICZNY I ORGANIZACYJNY W ROLNICTWIE”

*Rudolf Michalek, Hubert Latała, Maciej Kuboń
Instytut Inżynierii Rolniczej, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie*

Streszczenie. W artykule przedstawiono w sposób syntetyczny dorobek XX lat zimowej szkoły naukowej „Postęp Naukowo-Techniczny i Organizacyjny w Rolnictwie”. Wyjaśniono podstawowe pojęcia dotyczące organizacji spotkań naukowych, a następnie przedstawiono genezę organizacji szkół w inżynierii rolniczej, ich uczestników oraz działalność upowszechnieniową. Na koniec przedstawiono wpływ szkoły zakopiańskiej na rozwój intelektualny uczestników i ich awans zawodowy.

Słowa kluczowe: jubileusz, szkoła, nauka, upowszechnianie, dorobek

Wprowadzenie – wyjaśnienie podstawowych pojęć

Rok 2013 wytycza ważną datę w rozwoju inżynierii rolniczej w Polsce. W dniach 11-15 lutego odbywa się tradycyjna już w naszym środowisku konferencja naukowa, określana od początku nazwą „Zimowa Szkoła”. W roku 2013 obchodzimy okrągły jej jubileusz 20-lecia. My, Polacy lubimy jubileusze i obchodzimy je czasem nawet zbyt często ale 20 lat w historii stosunkowo młodej dyscypliny naukowej jaką jest inżynieria rolnicza to znaczący czas co pozwala odtwarzać jeszcze w pamięci następujące po sobie zdarzenia, odnoszone sukcesy ale także niepowodzenia, a nawet bolesne momenty. Taką okazję do podsumowań i wymiany poglądów są konferencje naukowe i ich odpowiedniki jak sympozja, seminaria, szkoły czy kongresy. Ponieważ pojęcia te często są mylone, a nawet traktowane jako tożsame, stąd uznaliśmy za stosowne z okazji naszego jubileuszu wyjaśnić je na wstępie naszego artykułu poświęconego historycznej ocenie naszej imprezy. Zaczniemy od pojęcia konferencja.

Według Encyklopedii Powszechnej (1988) konferencja naukowa oznacza spotkanie grupy naukowców, praktyków i osób zainteresowanych pewnym działem nauki. W ramach spotkania referowane są wyniki badań naukowych lub odbywa się seria krótkich wykładów monograficznych i dyskusji na określony temat. Konferencje, obok publikacji, są jedną z dwóch podstawowych form prezentowania i dyskusowania wyników badań naukowych.

Wystąpienia na konferencjach naukowych, w których prezentuje się swoje wyniki badań są nazywane prezentacjami, komunikatami, doniesieniami wstępnymi, referatami. Materiały konferencji mogą być publikowane. W ramach konferencji odbywają się sesje wykładowe które mogą mieć charakter plenarny lub panelowy. W trakcie konferencji odbywają się także sesje plakatowe czyli posterowe, panele dyskusyjne i warsztaty. Te ostatnie organizowane także w naszym środowisku, polegają na poszerzeniu prezentacji poza wykład na rozmaite formy ćwiczeń pomagających zapoznać się z nową techniką badawczą. Ta forma dominowała w trakcie pierwszego 10-letniego cyklu naszych konferencji nazwanych „Zastosowanie ETO w w badaniach naukowych”. Ważną częścią konferencji naukowych są różnego rodzaju imprezy integracyjne, które umożliwiają mniej formalne dyskusje naukowe i bliższe poznanie uczestników.

Konferencje naukowe w zależności od ich rozmiaru i czasu trwania można podzielić na:

- **Kongresy** - największe konferencje, zwane zjazdami lub kongresami potrafią gromadzić ponad 10 000 uczestników i trwać 2 tygodnie. Na tego rodzaju konferencjach występuje też duża rotacja uczestników w czasie jej trwania, gdyż wiele osób przejeżdża na nie, aby wysłuchać określonego wykładu plenarnego, lub wziąć udział tylko w jednej z sesji wykładowych. W ramach tego rodzaju konferencji mogą odbywać się dziesiątki równoległych sesji wykładów, posterów i paneli dyskusyjnych.
- **Tradycyjne konferencje** - najczęściej spotykane, gromadzą zwykle ok. 80-1000 uczestników i trwają od 1 do 5 dni. Większość uczestników tego rodzaju konferencji uczestniczy w w pełnym wymiarze czasowym.
- **Sympozja** - od strony organizacyjnej bardzo zbliżone do tradycyjnych konferencji, ale zwykle dotyczą węższego niż konferencje zakresu tematycznego.
- **Szkoły (letnie, zimowe, warsztaty)** - jest to forma konferencji, których celem jest umożliwienie jak najbliższego kontaktu sław naukowych z młodymi badaczami. Na konferencjach tego rodzaju skład wykładowców jest dobierany pod kątem ich walorów edukacyjnych. W ramach szkół często organizowane są warsztaty naukowe. Właśnie ta forma konferencji dominowała w naszym środowisku inżynierii rolniczej i cechowała obydwa cykle naszych imprez naukowych. Wprowadzane czasem zmiany nazw wynikały z obowiązujących przepisów prawnych dotyczących rozliczeń finansowych.

Geneza organizacji szkół w inżynierii rolniczej

Historia naszej dyscypliny jest stosunkowo krótka, gdyż jako samodzielna dyscyplina istniejemy dopiero od roku 1990. Wcześniej istnieliśmy pod nazwą maszynoznawstwa rolniczego czy później mechanizacji rolnictwa jako obszaru nauki i dydaktyki w ramach kierunków i im pochodnych. Konstrukcja maszyn rolniczych zawsze wchodziła w zakres badań i studiów politechnicznych (Michałek i Kowalski, 2002; 2007). Samodzielne kierunki studiów z zakresu inżynierii rolniczej w Polsce zaczęły powstawać w latach 70-tych ubiegłego wieku i były tworzone przy Wydziałach rolniczych ówczesnych akademii rolniczych (Majka, 1994). Przekształcenie, a przede wszystkim znaczenie poszerzenia zakresu kształcenia akademickiego musiało być poprzedzone rozwojem badań naukowych. To z kolei wymuszało integrację całego krajowego środowiska naukowego i to nie tylko

z uczelni rolniczych ale także politechnicznych. Jedną z form zbliżenia były właśnie konferencje naukowe, które do naszego środowiska przenieśliśmy z uczelni technicznych, a ich inicjatorem był Profesor Stanisław Pabis. Od samego początku formą naszych konferencji były szkoły naukowe, przybierające przymiotniki w zależności od pory roku. Były więc szkoły letnie i zimowe. Nasz krakowski Ośrodek pierwszy cykl takich szkół zorganizował w latach 1984-1983. Było ich łącznie 10, pod ogólnym hasłem „Zastosowanie ETO w badaniach naukowych”. Pierwsza „Zimowa Szkoła” z tego cyklu odbyła się w 1984 roku w Rytrze, gromadząc 38 uczestników, a jej program był ściśle dostosowany do jej nazwy. Szkoły odbywały się corocznie, pierwsze trzy w Rytrze, a ostatnie siedem w Zawoi. Corocznie przybywało uczestników, aż do 71. Poszerzano też zakres tematyczny w ich programach. Po 10-ciu latach wspólnie dokonaliśmy podsumowania i uznaliśmy, że zasadniczy cel szkół został w pełni zrealizowany. ETO stało się powszechnym narzędziem w badaniach naukowych w naszym środowisku, a wszystkie krajowe ośrodki posiadały już własny, choć jeszcze wówczas skromny potencjał techniczny i laboratoryjny. Nasz wysiłek wysoko oceniły ówczesne władze Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także kierownictwo PAN uznając nasze osiągnięcia za przodujące w całym środowisku nauk rolniczych. Równocześnie dokonujące się po 1999 roku transformacje społeczno-polityczne i gospodarcze postawiły przed naukami rolniczymi nowe i odpowiedzialne zadanie. Komitet Techniki Rolniczej PAN podjął uchwałę o priorytetowym kierunku badań w inżynierii rolniczej w bliższym i odległym horyzoncie czasowym dotyczącym ekonomicznej efektywności postępu technicznego w rolnictwie. Przyjęta uchwała stała się genezą nowego cyklu szkół naukowych w naszym środowisku pod hasłem: „Postęp naukowo-techniczny i organizacyjny w rolnictwie”.

Pierwszą szkołę zainicjowaliśmy jeszcze w Zawoi w 1994 roku, a począwszy od drugiej, aż po jubileuszową 20-tą zbieraliśmy się w Zakopanem i przez 6 lat w Ośrodku wypoczynkowym „Barbara”, a od roku 2001 do chwili obecnej w DW Rzemieślnik.

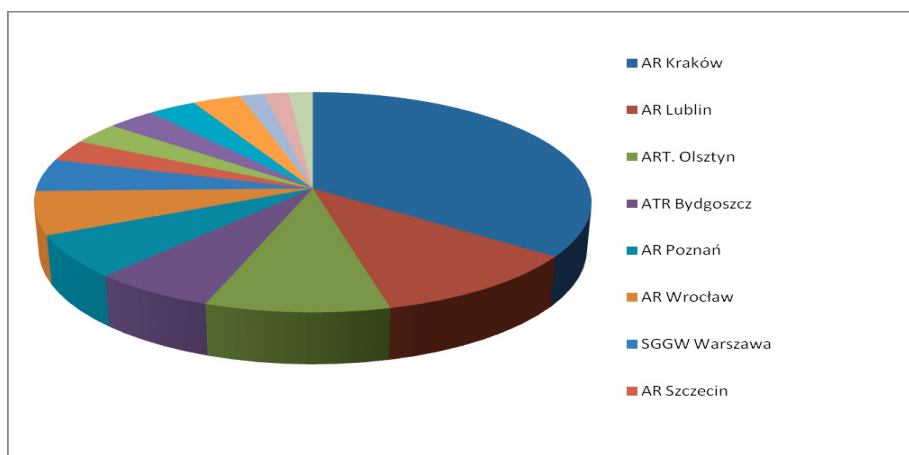

Rysunek 1. Dom Wczasowy „Barbara”
Figure 1. Holiday House „Barbara”

Stopniowo poszerzał się zakres tematyczny obrad i przyrastała liczba uczestników, obejmując coraz większą liczbę ośrodków z całego kraju, a także gości z zagranicy. Szczegółowe dane z tego zakresu będą przedmiotem analiz następnych rozdziałów.

Uczestnicy Szkół Naukowych

Obecny 20-letni cykl naszych Szkół rozpoczął się jeszcze w Zawoi w roku 1995, gromadząc łącznie 70 uczestników, reprezentujących prawie wyłącznie rolnicze środowisko akademickie. Rysunki 2 i 3 przedstawiają procentowy udział uczestników z poszczególnych Ośrodków. Jak można zauważyć w pierwszej Szkole reprezentowane były następujące Ośrodki: AR Kraków, AR Lublin, ART. Olsztyn, AR Poznań, AR Wrocław, SGGW Warszawa, AR Szczecin. Zdecydowanie licznie przeważały Ośrodki: krakowski, lubelski i olsztyński.

Rysunek 2. Uczestnicy pierwszej Szkoły Naukowej – Zawoja 1994
Figure 2. Participants of the first Scientific School – Zawoja 1994

Z każdym rokiem powiększało się grono uczestników i dochodziły stopniowo nowe Ośrodki, nie tylko akademickie. Na rys. 3 przedstawiono procentowy udział uczestników w ostatniej XX jubileuszowej szkole. Uczestniczyło w niej łącznie 178 osób z następujących instytucji:

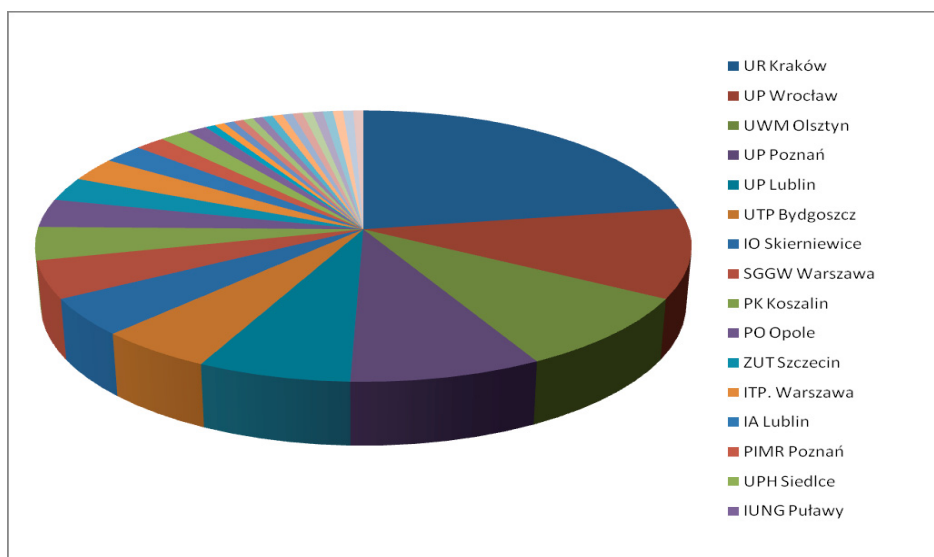
- UR Kraków – 40 osób,
- UP Wrocław – 19 osób,
- UWM Olsztyn – 16 osób,
- UP Poznań – 15 osób,
- UP Lublin – 12 osób,
- UTP Bydgoszcz – 9 osób,
- IO Skierniewice – 8 osób,

XX lat zimowej szkoły...

- SGGW Warszawa – 8 osób,
- PK Koszalin – 7 osób,
- PO Opole – 6 osób,
- ZUT Szczecin – 5 osób,
- ITP Warszawa – 5 osób,
- IA PAN Lublin – 5 osób,
- PIMR Poznań – 3 osoby,
- UPH Siedlce – 3 osoby,
- IUNG Puławy – 2 osoby,
- UP im. Jana Pawła II Kraków – 1 osoba.

Byli ponadto pojedynczo przedstawiciele innych instytucji państwowych i prywatnych a także goście z zagranicy.

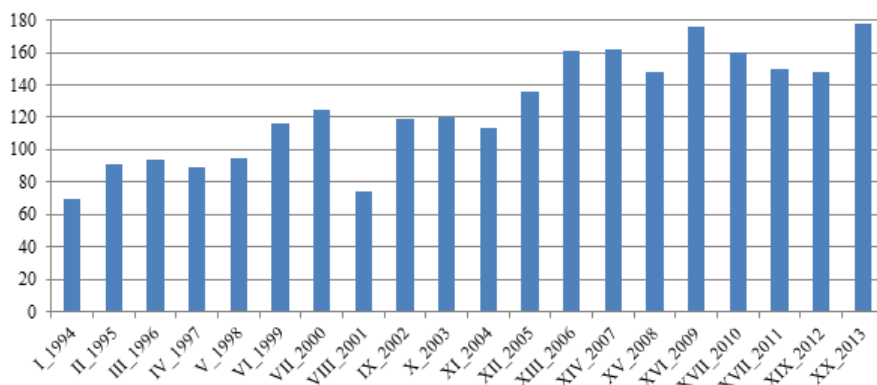
Rysunek 3. Uczestnicy XX Szkoły Naukowej – Zakopane 2013

Figure 3. Participants of the 20th Scientific School – Zakopane 2013

Na rysunku 4 przedstawiono dynamikę w liczebności poszczególnych Szkół, od pierwszej po ostatnią.

Wg listy obecności w ostatniej XX szkole uczestniczyło łącznie 178 osób, bez zaproszonych gości. W rozbiciu na stopnie i tytuły struktura kształtowała się następująco:

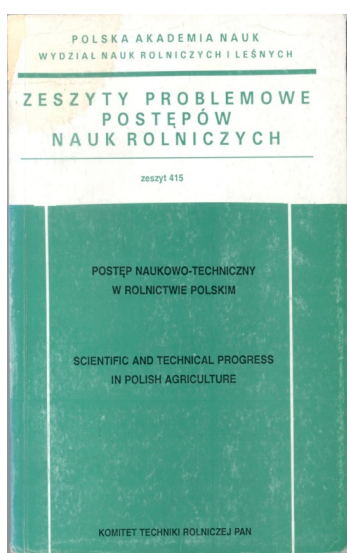
- Profesorowi tytularni 40 osób, tj. 22,5%,
- Doktorzy habilitowani 31 osób, tj. 17,4%,
- Doktorzy 56 osoby, tj. 31,5%,
- Magistrzy 51 osób, tj. 28,6%.

Rysunek 4. Liczba uczestników Szkół Naukowych w latach 1994-2013
 Figure 4. Number of participants in Scientific Schools in 1994-2013

Działalność upowszechnieniowa

Pokłosiem naszych szkół naukowych są rok rocznie wydawane zeszyty naukowe, w których publikujemy dorobek naukowy naszych uczestników. Pierwszy zeszyt ukazał się w roku 1994 i były to Zeszyty Problemowe Postępu Nauk Rolniczych (Zeszyt 415). W numerze tym opublikowano 40 artykułów, w tym 8 artykułów przeglądowych i 32 naukowe (rys. 5)

Przedmowa

Niniejszy Zeszyt Problemowy Postępów Nauk Rolniczych Nr 415 zawiera w całości materiały z I Konferencji Naukowej na temat: "Postęp Naukowo-Techniczny w Rolnictwie", zorganizowanej w ramach tzw. szkoły naukowej w Zawoi.

Organizatorami Konferencji byli:

- Katedra Mechanizacji Rolnictwa Akademii Rolniczej w Krakowie,
- Komitet Techniki Rolniczej PAN,
- Polskie Towarzystwo Inżynierii Rolniczej.

Prezentowane w Zeszytce materiały składają się z dwóch części:

- artykułów przeglądowych przygotowanych przez profesorów na zamówienie organizatorów Konferencji (siedem pierwszych),
- referatów naukowych wygłoszonych przez pozostałych uczestników Konferencji.

Wstępna ocena i kwalifikacja artykułów nastąpiła w trakcie trwania Konferencji przez kadre profesorską, szczegółowej zaś oceny merytorycznej dokonał zespół redakcyjny.

Komitet redakcyjny dziękuje Komitetowi Badań Naukowych za dofinansowanie kosztów organizacji Konferencji oraz wydawnictwa niniejszego Zeszytu.

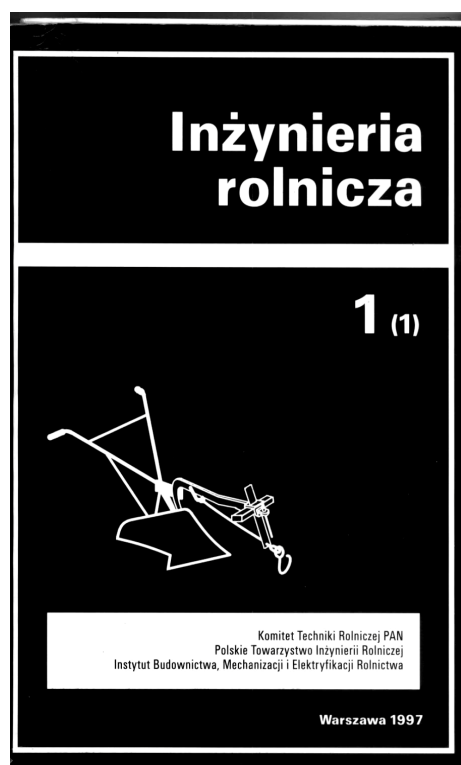
Za Komitet Redakcyjny

Rudolf Michałek
 czł. koresp. PAN

Rys. 5. Pierwszy zeszyt po konferencji w Zawoi – rok 1994
 Fig. 5 First volume after the conference in Zawoja – 1994

Problematyka badawcza dotyczyła: organizacja nauki, postępu naukowo-technicznego w rolnictwie, ergonomii, oceny eksploatacyjnej środków technicznych w rolnictwie, zastosowania technik filmowych w badaniach naukowych, organizacji obsługi technicznej w gospodarstwach oraz energochłonności produkcji rolniczej.

W roku 1997 na prośbę prof. dr hab. Rudolfa Michałka zostało powołane przez Wydział Nauk Rolniczych i Leśnych (6-06-1997r) wydawnictwo „INŻYNIERIA ROLNICZA” z siedzibą w Krakowie i od tego też roku wszystkie wygłaszane wykłady i referaty (postery) były publikowane w tym czasopiśmie (rys. 6). Pierwszy zeszyt zawierał 25 artykułów naukowych, a jako pierwszy zamieszczono artykuł prof. Janusza Hamana pt. „Co dalej z Inżynierią Rolniczą”. Minęło 16 lat od tego czasu a temat jest nadal aktualny. Najwięcej zeszytów wydano w roku 2005 i od tego czasu widoczny jest systematyczny roczny spadek ich liczby. W ostatnim roku wydaliśmy jedynie 6 numerów IR. Spadek ten spowodowany jest przede wszystkim słabą kondycją finansową jednostek naukowych, przez co zmniejsza się z roku na rok liczba konferencji i uczestniczących w nich naukowców.

Przedmowa

Staraniem Komitetu Techniki Rolniczej PAN oraz Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej, przy życzliwym poparciu Sekretarza Wydziału V PAN czł. rzecz. PAN Saturnina Zawadzkiego, rozpoczynamy nową serię wydawnictw naukowych z zakresu inżynierii rolniczej zatytułowaną INŻYNIERIA ROLNICZA.

Wydawcą tej serii będzie Polskie Towarzystwo Inżynierii Rolniczej, a druk i rozpowszechnienie wykonywać będzie Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa, Warszawa, ul. Rakowiecka 32.

Decyzją Komitetu Techniki Rolniczej PAN powołano wspólną Radę Programową dla wszystkich wydawnictw nadzorowanych przez Komitet, w składzie:

czł. rzecz. PAN prof. dr hab. inż. Janusz Haman - przewodniczący
czł. koresp. PAN prof. dr hab. inż. Rudolf Michałek - z-ca przewodniczącego
dr hab. inż. Małgorzata Bzowska-Bakalarz
prof. dr hab. inż. Stanisław Pabis
prof. dr hab. inż. Robert Rowiński
prof. dr hab. inż. Józef Szlachta
prof. dr hab. inż. Zdzisław Wójcicki

Zadaniem Rady będzie koordynacja działalności wydawniczej w problematyce inżynierii rolniczej, a także czuwanie nad poziomem naukowym wszystkich wydawnictw.

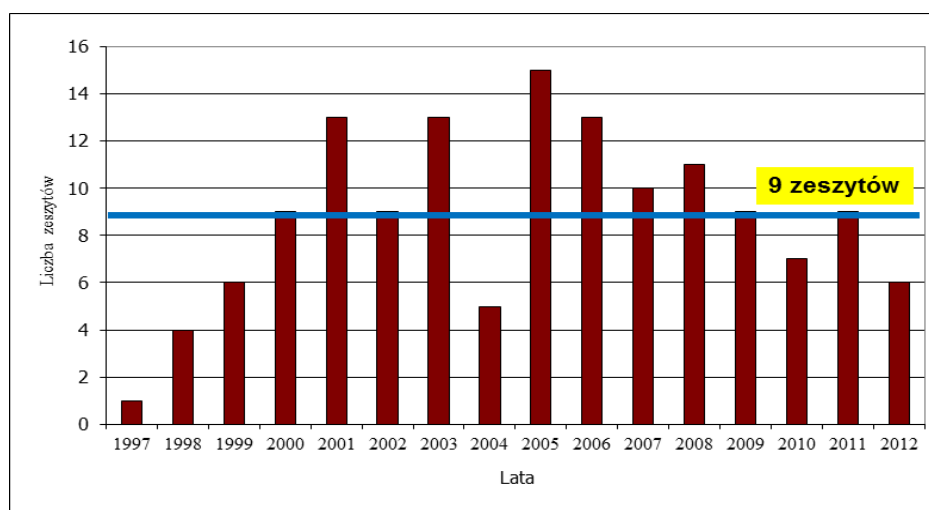
Powołane do życia wydawnictwo nie ma charakteru cyklicznego i nie przyjmuje artykułów bezpośrednio od autorów. Wydawcą natomiast będzie recenzowane materiały ze Szkół Naukowych i Konferencji oraz Sympozjów, organizowanych przy współpracy z KTR PAN oraz PTIR.

Przewidujemy następujące grupy tematyczne w poszczególnych zeszytach:

1. Artykuły przeglądowe zamawiane przez organizatorów szkół i konferencji
2. Artykuły naukowe
3. Komunikaty i doniesienia naukowe
4. Recenzje i polemiki
5. Kroniki

Rysunek 6. Pierwszy zeszyt „Inżynieria Rolnicza” – rok 1997
Figure 6. First volume of “Agricultural Engineering” – 1997

Spośród wydawanych przez KTR PAN periodyków czasopismo to pełni wiodącą rolę - średnio 9 zeszytów w ciągu roku (rys. 7). Tak duża liczba wydawanych zeszytów jest konsekwencją dużej liczby szkół i konferencji naukowych organizowanych przez różne ośrodki naukowe pod wspólnym patronatem Komitetu Techniki Rolniczej PAN i Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej. Należy tutaj wspomnieć, iż głównym zadaniem wspomnianego czasopisma jest właśnie publikowanie wyników badań referowanych na tychże konferencjach, szkołach czy sympozjach naukowych.

Rysunek 7. Liczba wydanych zeszytów naukowych w latach 1997-2012
 Figure 7. Number of the published scientific volumes in 1997-2012

W sumie do roku 2012 Wydawnictwo wydało 140 zeszytów, gdzie opublikowano 1198 artykułów – średnio 38 artykuły w zeszytce. Ogólny nakład wyniósł 15 430 egzemplarzy.

Redakcja czasopisma mieści się w Krakowie, na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki, ul. Balicka 116B, 30-149 Kraków. Zasoby Wydawnictwa – streszczenia i pełne teksty artykułów – są udostępnione pod adresem: <http://ir.ptir.org>.

Komitet Redakcyjny tworzą:

- czł. rzecz. PAN prof. dr hab. inż. Rudolf Michałek – Redaktor Naczelny,
- czł. rzecz. PAN prof. dr hab. inż. Janusz Haman,
- prof. dr hab. inż. Janusz Laskowski,
- dr hab. inż. Maciej Kuboń – sekretarz.

Trochę osobistych refleksji

Jak już wcześniej zaznaczono, szkoły naukowe wyróżniają się spośród zwykłych konferencji, uczestnictwem wybitnych postaci o utrwalonym autorytecie naukowym, które przekazują swoją wiedzę i doświadczenie badawcze młodym pokoleniom. Tak było i w

naszym środowisku, gdzie wraz z rozwojem szkół stopniowo rosła liczba zaproszonych autorytetów ale trzeba przyznać, że niektóre Osobowości wykształciły się poprzez udział w naszych szkołach.

Przegląd tych postaci rozpoczniemy od osób, które już odeszły od nas na zawsze ale pozostawiły trwałe ślady swojej obecności. Nie zawsze były to osoby z naszej profesji, często korzystaliśmy zapraszając na wykłady ludzi o wielkim autorytecie naukowym i moralnym. Wśród nich wymienimy w pierwszym rzędzie **Prof. dr hab. Saturnina Zawadzkiego**, czł. rzecz. PAN, przewodniczącego (wcześniej sekretarza) Wydziału V nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych. Do dziś wspominamy jego wykłady i seminaria z pogranicza etyki i filozofii nauki. Pozostawił nam testament w postaci kodeksu moralnego postępowania w nauce. Zmarł nagle i niespodziewanie w 2003 roku w trakcie jednej z konferencji naszego środowiska. Rok wcześniej z naszej inicjatywy Krakowska Akademia Rolnicza nadała mu tytuł doktora honoris causa jako wyraz najwyższego uznania za działalność naukowo-dydaktyczną i społeczną.

Prof. dr hab. Jan Bogdanowicz, prof. zw. Akademii Rolniczej we Wrocławiu, aktywny uczestnik niemal wszystkich szkół wkładający w ich program nie tylko swoją wiedzę i doświadczenie ale także zdolności wokalistyczne. Nigdy nie zapomnimy jego przeboju... „Polesia czar”. Zmarł także nagle i niespodziewanie w 1997 roku w trakcie posiedzenia Rady Naukowej w Poznaniu.

Prof. dr hab. Roman Koper, prof. zw. Akademii Rolniczej w Lublinie. Z wykształcenia fizyk, naukowo specjalizujący się w agrofizyce. Człowiek cichy i skromny, zawsze oddany środowisku, a zwłaszcza ludziom młodym. Zmarł po długiej chorobie w 2004 roku.

Prof. dr hab. Władysław Bala prof. zw. Akademii Rolniczej w Krakowie, były Rektor tej Uczelni, w czasie pełnienia tej funkcji corocznie przyjeżdżał na spotkania z uczestnikami szkół. Był także zaproszony na wykłady z zakresu technicznej infrastruktury wsi. Zmarł po długiej chorobie w 2006 roku.

Prof. dr hab. Ryszard Walczak, czł. korespondent PAN, Dyrektor Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie. Włączył się stosunkowo później w uczestnictwo szkół w naszym środowisku. Jako przedstawiciel agrofizyki wniósł wiele cennych i nowatorskich informacji, zarażając nas wszystkich potrzebą rozwijania tej specjalności naukowej w obrębie inżynierii rolniczej. Był zawsze „duszą” naszych spotkań. Zmarł tragicznie w 2006 roku w wypadku w trakcie planowanej podróży na Kongres w USA.

Prof. dr hab. Zbigniew Siarkowski, profesor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Jego sylwetka kształtowała się właściwie pod wpływem naszych szkół. Jako matematyk wniósł wiele elementów twórczych już w pierwszym cyklu szkół z zakresu zastosowania ETO. Był uczestnikiem prawie wszystkich naszych spotkań, dokształcając nas w zakresie stosowania informatyki w badaniach naukowych w rolnictwie. Zmarł przedwcześnie w 2011 roku.

Dr hab. Stanisław Gąsiorek prof. nadzw. Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Człowiek łączący pasję naukową z pracą w rolnictwie praktycznym. Wniósł wiele cennych doświadczeń zdobytych w bezpośredniej praktyce i wskazujący na miejsca nauk rolniczych w ich rozwoju. Zmarł nagle w 2011 roku. Ciągle o nim pamiętamy.

Dr Adam Mastyj wprawdzie nie był profesorem ale pozostał po sobie trwały ślad swojej obecności na naszych szkołach. Wniósł wiele młodości i zapału w nasze środowisko. Zmarł tragicznie w 2007 roku powracając ze szkoły w Zakopanem.

Dr med. Danuta Galicka-Latała. Upłynął krótki czas od Jej odejścia, stąd dla nas wszystkich tak trudno przenieść Jej osobę do grona, którzy już odeszli na zawsze. A jednak to prawda, zmarła 12.06.2013r. Z naszym środowiskiem była związana od dawna, jako żona naszego kolegi i współautora. W naszych wykładach uczestniczyła od czterech lat, prezentując nam wspaniałe wykłady z zakresu zdrowia i higieny życia. Robiła to dostęпно, inteligentnie i z pasją. Do ostatniej chwili życia dawała nam rady i przesłania na długie i szczęśliwe życie. Nie wiedzieliśmy, że sama najbardziej ich potrzebowała. Kto zastąpi pustkę po jej odejściu?

Wspominając ludzi, którzy już odeszli, chcemy także przypomnieć dwie postaci ze środowiska zakopiańskiego, które odegrały znaczącą rolę w integracyjnym oddziaływaniu naszych spotkań. Mamy tu na myśli w pierwszej kolejności **Władysława Trebunię Tutkę**, wybitnego i wszechstronnie utalentowanego artystę malarza i muzyka z Białego Dunajca. Jego wielkość wcześniej odkrył ks. Prof. Józef Tischner określając Go mianem Platonem Podhala (Tischner, 2008). Nigdy nie zapomnimy spotkań z Nim i z Jego rodzinnym zespołem. Był postacią niezwykle skromną, umiejącą zarażać do muzyki góralskiej nawet jej przeciwników. Zmarł w 2012 roku. Dziękujemy Ci Władziu, za to piękne granie, a także za zrobione nam portrety.

Z żalem i smutkiem wspominamy także **Teresę Kokot** - tę z karczmy od Jacka. U niej organizowaliśmy pierwsze po przybyciu do Zakopanego spotkania towarzyskie i góralskie biesiady. Zachowamy ją w pamięci stojącą wśród kwiatów za bufetem.

Oddając cześć i nasz hołd ludziom którzy już odeszli, pragniemy także przypomnieć ogromny wkład twórczy ludzi żyjących, ale z racji wieku i stanu zdrowia nie mogących aktualnie aktywnie uczestniczyć w naszych spotkaniach.

Z naszego środowiska Inżynierii Rolniczej wyrazy uznania kierujemy do Profesorów Janusza Hamana, Stanisława Pabisa, Zdzisława Wójcickiego. Zrobili dla nas tak wiele, że trudno to wyrazić jednym prostym zdaniem, dlatego stwierdzamy krótko: pamiętamy i dziękujemy. Podziękowania należą się także Profesorowi Andrzejowi Grzywaczowi, choć nie z naszej branży, ale nas polubił i wniósł także wiele w nasze spotkania. Liczymy na dalszą współpracę.

Specjalne słowa uznania należą się także Ks. Profesorowi Kazimierzowi Panusiowi. Od dziesięciu lat corocznie spotyka się z naszymi uczestnikami wnosząc nowe elementy z pogranicza teologii, filozofii i etyki. Uczy nas prawdziwej kultury dyskusji. Liczymy na dalszy kontakt z nami, a za dotychczasową współpracę, dziękujemy.

Szkoły, a rozwój intelektualny uczestników i ich awans zawodowy

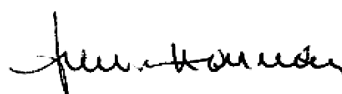
Z perspektywy minionych 20-tu lat odtwarzamy w pamięci wszystkie nasze coroczne spotkania. Stopniowo rozrastaliśmy się, intergrowiliśmy się między sobą a także z przedstawicielami innych dyscyplin. Rolę szkół w rozwoju nauki jako całości, a także w intelektualnym rozwoju twórczym każdego jej uczestnika można wyrazić w następujących stwierdzeniach (z dyskusji podsumowującej poszczególne szkoły):

- szkoły integrują i zbliżają ludzi,
- uczą kultury prawdziwej dyskusji i jej głębokiego sensu,
- uczą poprawnej krytyki w nauce, bez której nie ma postępu,
- potwierdzają zasadę, że... „nie siła autorytetów, ale siła argumentów prowadzi do ostatecznego zwycięstwa.”

Obserwując rozwój naukowy w naszym środowisku, zarówno indywidualny jak i zespołowy nietrudno zauważyć jego rosnącą dynamikę na przestrzeni ostatnich 30 lat (Michałek i in., 2011). Z roku na rok przybywało samodzielnej kadry naukowej, poprzez uzyskiwane stopnie i tytuły naukowe, a to torowało drogę poszczególnym Ośrodkom do ubiegania się o uprawnienia do nadawania tytułów i stopni naukowych. Przed 30-stoma laty tylko jeden wydział z naszej branży, Wydział Techniki Rolniczej w Lublinie posiadał pełne uprawnienia akademickie (Michałek, 2011). Dzisiaj wszystkie posiadają takie uprawnienia. Najlepszą ocenę naszych imprez wyraził nasz lider, wspomniany już wcześniej prof. Janusz Haman, przesyłając do uczestników jeszcze w Zawoi specjalny wiersz (wiersz po raz pierwszy publikowany).

Gdy się spotkamy wszyscy w Zawoi
Każdy z nas wie już, jak sprawa stoi,
Że tu jest miło i że weselo
Pełno przyjaznych ludzi wokóło.
Uczyć się można i bawić wiele
Gdy z całej Polski są przyjaciele.
A, że wspinanie się po drabinie
Trudnej nauki nas nie ominie
Łatwo odgadnąć, że ta krytyka,
Której nikt przecie tu nie unika
Tylko pomaga, gdy ją słyszemy
od przyjaciela z naszej dziedziny.
Jest w różnych miastach nas znaczna rzesza,
Ale gdzie każdy chętnie pospiesza
na te spotkania latem, czy zimą?
Wtedy to właśnie do Balic płyną
Gorące prośby o taką szkołę.
Dla tego właśnie tu, za tym stołem
Niech każdy krzyknie, nie myśląc wiele
Wiwat nam Kraków z Rudkiem na czele!

Zawoja luty 1995

Serdecznie dziękujemy za te słowa i życzenia. Na koniec pragniemy zawrzeć nasze marzenie w postaci specjalnego przesłania posługując się znanymi autorytetami (Natson i Pytkowski):

„...Pragnąłbym ażebyśmy w zawodzie naukowca odkryli istotne wartości i odczuli względem nauki swą miarę pewności i swego zaangażowania. By nasza praca nad sobą była wieloraka: wytrwała, cierpliwa, spokojna, systematyczna, uporczywa, rzetelna i daleka od efekciarstwa, a etyka była na takim poziomie, ażeby w momencie rozstawania się z życiem, kiedy dusza nasza, zostaje sama z sobą móc samemu sobie podać rękę...”.

Literatura

- Encyklopedia Powszechna PWN. (1998). Oficyna Wydawnicza FOGRA, Warszawa
- Michałek, R.; Kowalski, J. (2007). *Od techniki rolniczej do agroinżynierii*. PTIR Kraków. ISBN
- Michałek, R.; Kowalski, J. (2002). *Od maszynoznawstwa do techniki rolniczej*. PTIR Kraków. ISBN
- Majka, K. (1994). *Nauczanie maszynoznawstwa rolniczego i techniki rolniczej w uczelniach polskich*. Wydawnictwo Politechnika Lubelska.
- Michałek, R. (Red.). (2011). *Przesłanki rozwoju i przekształceń inżynierii rolniczej*. PTIR Kraków. ISBN 978-83-930818-2-0.
- Michałek, R. (2011). Ośrodek lubelski i jego twórcy w opinii krajowego środowiska inżynierii rolniczej. *Inżynieria Rolnicza*, 6(131), 133-139.
- Popularna Encyklopedia Powszechna. (1998). Wydawnicza FOGRA. Warszawa.
- Pytkowski, W. (1981). *Organizacja badań i ocena prac naukowych*. PWN Warszawa, 17-35.
- Tischner, J. (2008). *Historia filozofii po góralsku*. Wydawnictwo ZNAK.

Strony internetowe:

http://pl.wikipedia.org/wiki/Konferencja_naukowa

XX YEARS OF THE WINTER SCIENTIFIC SCHOOL “SCIENTIFIC, TECHNICAL AND ORGANIZATIONAL PROGRESS IN AGRICULTURE”

Abstract. The article presents in the synthetic manner the achievements of 20 years of the winter scientific school “Scientific, Technical and Organizational Progress in Agriculture”. Basic terms concerning organization of scientific meetings were explained and then the origin of organization of schools in agricultural engineering, their participants and popularization activity was presented. Finally, impact of the Zakopane school on the intellectual development of its participants and their professional career was presented.

Key words: anniversary, school, science, popularization, achievements

Adres do korespondencji:

Rudolf Michałek; e-mail: rudolf.michalek@ur.krakow.pl
Instytut Inżynierii Rolniczej i Informatyki
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
ul. Balicka 116B
30-149 Kraków